

แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทย ในสถาบันระดับอุดมศึกษา*

The Guideline for Culture Learning in Daily Life Promotion of Chinese and Thai Students in Higher Educational Institutions level

Zhang Chunjiao**

สุวิชัย โกศลยະวัฒน์***

วรวิมล เฝิงพันธ์****

ภัทรมนัส ศรีตระกูล*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทย 2) ศึกษาการเรียนรู้วัฒนธรรมจีนในชีวิตประจำวันของนักศึกษาไทยที่เคยไปศึกษาในระดับอุดมศึกษาของจีน 3) ศึกษาแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทยในสถาบันระดับอุดมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ นักศึกษาจีนและนักศึกษาไทยจำนวน 40 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและวิธีการสนทนากลุ่มจากอาจารย์และผู้ประสานงาน จำนวน 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปจัดหมวดหมู่ประเด็นสำคัญ นำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์ในรูปแบบความเรียง ตารางและแผนภูมิ ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนมีการศึกษาด้วยตนเองจากหนังสือ จากเว็บไซต์ จากอินเทอร์เน็ต จากภาพยนตร์ และการถามรุ่นพี่ที่ทั้งชาวจีนและชาวไทยก่อนมาศึกษา ขณะศึกษาเรียนรู้จากการสังเกต การพูดคุยกับเพื่อนและอาจารย์ผู้สอน วัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ต้องส่งเสริม คือ ภาษาสมัยใหม่ในการสื่อสารมารยาทในสังคม กฎหมายข้อบังคับที่แตกต่างกัน สถานที่ที่ต้องติดต่อ ต้องการเพื่อนคนไทยและคนจีนช่วยให้คำแนะนำ

2. การเรียนรู้วัฒนธรรมจีนในชีวิตประจำวันของนักศึกษาไทยมีการเรียนรู้จากบทเรียนในหลักสูตรสังคมศึกษา จากเอกสาร จากเว็บไซต์ จากอินเทอร์เน็ต ศึกษาด้วยตนเองจากช่องโทรทัศน์ของจีนในไทยจากภาพยนตร์ จากคำบอกเล่าของรุ่นพี่คนไทยที่เคยไปศึกษา และถามเพื่อนคนจีนที่เรียนอยู่ด้วยก่อนไปศึกษา ขณะศึกษาเรียนรู้จากการสังเกต อ่านเอกสาร ถามเพื่อนและอาจารย์ผู้สอน วัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ต้องส่งเสริม คือ ภาษาสมัยใหม่ในการสื่อสารมารยาทในสังคม กฎหมาย อาหารที่แตกต่างกัน สถานที่ที่ต้องติดต่อ ต้องมีเพื่อนคนไทยและคนจีนให้คำแนะนำและช่วยเหลือ

3. แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนและไทยในสถาบันระดับอุดมศึกษา คือ ควรมีการปรับหลักสูตรให้ทันสมัย เพิ่มภาษาที่ใช้ในปัจจุบัน ควรสอดแทรกวัฒนธรรมด้วยการจัดโครงการทัศนศึกษา จัดตั้งหน่วยงานและบุคลากรช่วยประสานงานโดยตรง จัดตั้งเป็นสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่าเพื่อจัด

*วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*****อาจารย์ ดร. ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กิจกรรมเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมให้นักศึกษาไทยและจีน จัดบรรยายภาควิชาการโดยใช้เทศกาลตามประเพณีในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมให้นักศึกษาได้รับความรู้เพิ่มเติมจากที่ได้รับในบทเรียน

Abstract

The purposes of this research aimed to; 1) study Thai culture learning in daily life of Chinese students in Thai higher education level, 2) study Chinese culture learning in daily life of Thai students who had studied in Chinese higher education level, 3) study guideline promotion for culture learning in daily life of Chinese and Thai students in higher education level. Qualitative method was the method of this research. The key informants composed of 40 Chinese and Thai students were indepth interviewed and 6 instructors and coordinators who participated in focus group discussion. Data analysis composed of content analysis and main topics classification. Research results was presented by descriptive analysis with tables and charts. The results were as follows;

1. Thai culture learning in daily life of Chinese students consisted of studying by themselves, books, website, internet, film and talking with senior both Chinese and Thai students before coming to Thailand. During studying in Thailand, both observation and conversation with friends and instructors were used. Culture learning to be promoted were modern language for communication, different social etiquettes, law and social rules, important places, these need assistance from both Chinese and Thai friends.

2. Chinese culture learning in daily life of Thai students consisted of studying by lesson from social studies curriculum, documents, website, internet, self-study from China channel television in Thailand, film, talking with senior Thai students who had studied in China and Chinese friends who were studying in Thailand before travelling to China. During studying in China, observation, study from documents and conversation with friends and instructors needed to use. Culture learning needed to be promoted were modern language for communication, different social etiquettes, law and Chinese foods. Concerning with important places must be assisted from both Chinese and Thai friends.

3. The guideline for culture learning in daily life promotion for both Chinese and Thai students in higher education level was that the curriculum should be revised to be up date addition modern language, added culture issues by field trip management, setting up a Chinese students service, forming student alumni association or club for cultural activity, atmosphere academic arrangement using tradition of community in each festival to be culture learning resource for students.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศจีนกับประเทศไทยมีความสัมพันธ์กันมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย มีการติดต่อค้าขาย แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การส่งช่างจีนมาสอนทำถ้วยชามสังคโลก การค้าขายส่งสินค้าทางเรือ สำเภาทงทะเลกับไทยและประเทศต่าง ๆ จีนเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก เป็นแหล่งอารยธรรมที่มีวัฒนธรรมประเพณีสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน รวมทั้งเป็นแหล่งความรู้ในหลายๆ ด้าน และในยุคนี้ จีนยังเป็นประเทศมหาอำนาจและมีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมั่นคง ยังคงติดต่อกับไทยทั้งการทูต การค้า และวัฒนธรรมทำให้การศึกษา

ภาษาจีนในประเทศไทยได้รับความนิยมสูงขึ้น ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้การศึกษาและวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทย และประเทศจีนที่แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน ด้วยยุทธศาสตร์การเชื่อมต่อโครงข่ายทั่วโลก "One Belt และ One Road" ความสัมพันธ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างจีนกับไทยใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น จึงเกิดการศึกษาแลกเปลี่ยนระหว่างจีนและไทยเพิ่มขึ้น นักศึกษาจีนเป็นนักศึกษาต่างชาติจำนวนมากที่สุดที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทย และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยในระดับนานาชาติ ปัจจุบันสถาบันระดับอุดมศึกษาในไทยได้จัดทำบันทึกความเข้าใจกับสถาบันระดับอุดมศึกษาของจีน รวมทั้งสิ้น 127 ฉบับ แบ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 103 ฉบับ และของเอกชน 24 ฉบับ เนื่องจากปัจจุบันมีนักศึกษาไทยสนใจเรียนภาษาจีนเพิ่มขึ้น สถาบันอุดมศึกษาไทยที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นวิชาเอก โท และวิชาเลือก จำนวนรวมทั้งสิ้นถึง 73 สถาบัน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการไทยและจีนยังได้ร่วมกันจัดทำข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2550 รัฐบาลไทยและจีนได้ร่วมกันลงนามในความตกลงว่าด้วยการรับรองวุฒิการศึกษา ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้ว และเป็นการยกระดับความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยและจีนให้ก้าวหน้าขึ้น เพราะทำให้นิสิตนักศึกษาของทั้งสองประเทศได้รับการยอมรับ เพื่อเรียนต่อและเพื่อทำงานทั้งในไทยและจีน ในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการศึกษาไทย - จีน (Sino-Thai Education Cooperation Agreement) นับแต่นั้นเป็นต้นมาจำนวนนักศึกษาจีนในประเทศไทยและนักศึกษาไทยไปเรียนที่จีนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2560)

นักศึกษาจีนส่วนมากสนใจศึกษาเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์ การค้าและการจัดการ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี นักศึกษาจีนจึงให้ความสนใจเรียนรู้ในด้านการค้าระหว่างประเทศ การตลาด การจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว และการจัดการโรงแรม ด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงจนเกินไป ทำให้ประเทศไทยเป็นทางเลือกเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาในต่างประเทศได้ดี สร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศ ทำให้เกิดความร่วมมือด้านการศึกษา การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและอาจารย์มากขึ้น นักศึกษาไทยส่วนหนึ่งสนใจเรียนภาษาจีน และนักศึกษาจีน โดยเฉพาะในมณฑลทางใต้ของจีนสนใจเรียนภาษาไทยเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนยังมีความสัมพันธ์และความร่วมมือในหลาย ๆ ด้าน เช่น การค้าขายระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม บริษัทไทยไปสร้างสาขาย่อยที่สาธารณรัฐประชาชนจีน หรือ บริษัทจีนมาสร้างสาขาย่อยที่ประเทศไทย และบริษัทท่องเที่ยวที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและจีน ดังนั้นในประเทศไทยจึงมีคนเลือกเรียนภาษาจีนมากขึ้น เช่นเดียวกับในสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เริ่มมีการเลือกเรียนภาษาไทยอย่างกว้างขวาง (Ren Zhiyuan, 2555, หน้า 30) ทำให้ทั้งสองประเทศมีความต้องการบุคลากรที่สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาจีนมากยิ่งขึ้น

เมื่อนักศึกษาชาวจีนได้เข้ามาเรียนในประเทศไทยแล้ว ย่อมมีความจำเป็นที่ต้องติดต่อสัมพันธ์กับชาวไทยทั้งการเรียนและการดำเนินชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อมในวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน นักศึกษาชาวจีนต้องปรับตัวเพื่อให้ดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้ การใช้ภาษา หรือการใช้ชีวิต แต่การปรับตัวนั้นไม่ใช่เรื่องที่ทำใ้ทำได้โดยง่าย เพราะเป็นการปรับความเคยชินที่ตนเคยปฏิบัติมาเป็นเวลานาน และเป็นวัฒนธรรมเดิมที่ตนได้รับสืบทอดมา การเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่จึงต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และต้องใช้เวลาค่อยเป็นค่อยไปในการปรับตัว เช่นเดียวกันกับนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาต่างประเทศ Richard (1994, p. 3) ได้กล่าวว่า ภาษา ท่าทาง ความเคยชินต่างๆ ของชุมชนใดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เมื่อคนในวัฒนธรรมที่เคยชินแบบนี้มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมที่แปลกใหม่ ย่อมจะทำให้เกิดความกังวลและความไม่แน่ชัด ดังนั้นกลุ่มชนเหล่านี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้สังคมวัฒนธรรมใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น การทักทาย การกล่าวขอบคุณ การรู้จักเพื่อน การใช้ชีวิตในแต่ละวัน เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ ที่นักศึกษาชาวจีนประสบในประเทศไทย ทำให้นักศึกษาชาวจีนเกิดสภาวะตื่นตระหนกทางวัฒนธรรม

(Culture Shock) เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ไม่คุ้นเคย สัญลักษณ์ต่างๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลนั้นรู้ว่าควรปฏิบัติอย่างไร เมื่อต้องอยู่ในสถานที่หรือวัฒนธรรมใหม่ การที่บุคคลต้องเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีวัฒนธรรมต่างไปจากเดิมหรือเข้าไปสู่วัฒนธรรมใหม่เป็นเหตุให้บุคคลเกิดความเครียด ส่งผลกระทบทางจิตใจ และร่างกายได้ (กษมาวรรณ ป้อมเมือง, 2553, หน้า 27) อย่างไรก็ตาม นักศึกษาชาวจีนเข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมไทยมีความจำเป็นจะต้องพยายามปรับตัวให้เหมาะกับสังคมวัฒนธรรมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ Li Dan (2010, pp. 157-161) ได้สรุปไว้ว่า นักศึกษาชาวจีนมาจากมณฑลยูนนานมักจะเกิดปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาทางสภาพแวดล้อม ปัญหาด้านการใช้ภาษา ปัญหาด้านการเรียน เป็นต้น เพราะการปรับตัวทางวัฒนธรรม นอกจากส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อการเรียนของนักศึกษา ตลอดจนจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอีกด้วย ดังที่ Yang Hongjun (2005, p.38) ได้ศึกษา พบว่าการใช้ชีวิตของนักศึกษาจีนในต่างแดนมีปัญหาเรื่องการเรียนรู้ การปรับตัว และการดำเนินชีวิตประจำวันในระยะแรกๆ ที่ไปศึกษา บางครั้งสร้างความเข้าใจผิดระหว่างบุคคลและความรู้สึกด้านลบต่อคนในประเทศนั้นได้ ดังนั้น การปรับเปลี่ยนเรียนรู้และรับวัฒนธรรมใหม่ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย และนักศึกษาชาวไทยที่ได้ไปศึกษาในประเทศจีนเป็นอย่างไร และมีปัญหามากน้อยเพียงใด กลุ่มนักศึกษาคิดอย่างไรกับสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจึงเป็นเรื่องน่าสนใจที่ควรทำการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยพบว่า การศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปรับตัวเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาจีน และการเรียนรู้วัฒนธรรมจีนของนักศึกษาไทย จะทำให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหา วิธีการส่งเสริมหรือกระบวนการต่างๆ ที่สามารถนำองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ได้ไม่มากนักน้อย เพื่อให้ศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อการใช้ชีวิตในต่างแดนอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในการศึกษาได้อย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนที่ศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย
2. เพื่อศึกษาการเรียนรู้วัฒนธรรมจีนในชีวิตประจำวันของนักศึกษาไทยที่เคยไปศึกษาระดับอุดมศึกษาของจีน
3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทยในการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาจีนและไทยที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของไทย
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาจีนกับนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในเขตจังหวัดชลบุรีและเขตจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 40 คน จากสถานศึกษา 2 สถาบัน ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยบูรพา นักศึกษาจีนกับนักศึกษาไทย รวม 20 คน 2) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ นักศึกษาจีนกับนักศึกษาไทย รวม 20 คน
2. เนื้อหาในการวิจัย คือ 1) การเรียนรู้ ประกอบด้วย วิธีการเรียนรู้ทางตรง คือ การสังเกต การค้นคว้าจากหนังสือ และจากสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเอง กับวิธีการเรียนรู้ทางอ้อม คือ การถาม การสนทนา กับบุคคลรอบข้าง รวมถึง

วิธีการปรับตัว วิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาทั้งก่อนเดินทางมาศึกษา และขณะกำลังศึกษา

2) วัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย วัฒนธรรมด้านลักษณะของสังคม ด้านภาษาในการสื่อสาร ด้านความเชื่อทัศนคติ ด้านมารยาทในสังคม ด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านระบบการศึกษา ด้านอาหาร เครื่องดื่ม และด้านสถานที่ที่ต้องเกี่ยวข้อง รวม 8 ด้าน ได้มาจากการศึกษาตำรา ทฤษฎี แนวคิดทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านมานุษยวิทยา วัฒนธรรมของสุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ (2552) งามพิศ สัตย์สงวน (2555) และจุลณี เทียนไทย (2553) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสภาพปัญหาทั่วไปในการดำรงชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนในประเทศไทย และนักศึกษาไทยที่เคยไปศึกษาในประเทศจีน
2. ได้เข้าใจวิถีชีวิตของของนักศึกษาจีนในประเทศไทย และนักศึกษาไทยที่เคยไปศึกษาในประเทศจีน
3. ได้เข้าใจถึงวิธีการ และกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนในประเทศไทย และนักศึกษาไทยที่เคยไปศึกษาในประเทศจีน
4. ได้แนวทางการแก้ไขปัญหา และแนวทางสนับสนุนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของนักศึกษาจีนในประเทศไทย และนักศึกษาไทยที่เคยไปศึกษาในประเทศจีน
5. ใช้เป็นแนวทางแนะนำให้ความรู้ กับนักศึกษาชาวต่างชาติในประเทศไทย หรือนักศึกษาไทยที่จะไปศึกษาในต่างประเทศในอนาคต โดยเฉพาะนักศึกษาไทยและนักศึกษาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบด้วยกระบวนการวิจัย ดังนี้

การเลือกพื้นที่ศึกษา

การเลือกพื้นที่ศึกษาใช้การสุ่มอย่างง่ายจากสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศในประเทศไทย โดยการจับฉลากเลือกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 1 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 1 แห่ง จากการจัดอันดับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่สำรวจพบว่า มีมหาวิทยาลัย 10 แห่ง ที่มีนักศึกษาต่างชาติมากที่สุด สถาบันที่สุ่มได้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี และ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีการวิจัย

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาจีนและการเรียนรู้วัฒนธรรมจีนของนักศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา การวิจัยขั้นตอนนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) จนได้ข้อมูลที่อ้อมตัวประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์เอกสารด้านวัฒนธรรมไทย-จีน เอกสารขั้นต้น (Primary document) ได้แก่ พงศาวดารหนังสือ ตำรา เอกสารชั้นรอง (Secondary document) ได้แก่ งานวิจัย บทความ แผ่นพับ เว็บไซต์ การบอกเล่าของนักศึกษา
2. การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ นักศึกษาไทยและนักศึกษาจีน จากมหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวนทั้งสิ้น 40 คนได้ข้อมูลอ้อมตัว ผู้ให้ข้อมูลเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) มีเกณฑ์การคัดเลือกคือ นักศึกษาไทยที่มีประสบการณ์ในการศึกษาหรือแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี และนักศึกษาจีนที่มีประสบการณ์ในการศึกษาหรือแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในประเทศไทยอย่างน้อย 1 ปี โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบอกล้อ (Snow ball) และใช้วิธีการ

สัมภาษณ์โดยใช้เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล วิธีการเรียนรู้วัฒนธรรมของนักศึกษาจีนและไทยในมหาวิทยาลัย 2 แห่ง

3. ชั้นเตรียมการ

3.1 การเตรียมตัวของผู้วิจัย ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง จึงได้เตรียมตัวในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 การศึกษาเชิงวิชาการโดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม และแนวคิดเกี่ยวกับการอุดมศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถามต่าง ๆ ให้ครอบคลุมในประเด็นที่จะศึกษาให้มากที่สุด

3.1.2 เตรียมความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยโดยการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย ตำรา หนังสือ เทคนิคในการวิจัย ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กระบวนการวิจัย การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานข้อมูล เพื่อการวิจัยดำเนินไปตามขั้นตอนที่ถูกต้องและครอบคลุมเรื่องที่วิจัย

3.1.3 เตรียมความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับเทคนิคการเก็บข้อมูล การเตรียมตัวลงสู่ภาคสนาม การสัมภาษณ์ ตลอดจนเทคนิคการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการเขียนรายงาน การนำเสนอข้อมูลที่ครอบคลุมและลึกซึ้ง รวมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลได้ชัดเจน

3.2 การเตรียมแนวคำถาม ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์โดยอาศัยแนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรม ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวคำถาม เพื่อให้ตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศจีนและทำงานเกี่ยวข้องกับนักศึกษไทยที่ไปศึกษาต่อประเทศจีนและนักศึกษาจีนที่กำลังศึกษาในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน

3.3 การติดต่อประสานงาน ผู้วิจัยติดต่อสถานที่ที่จะไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองอย่างไม่เป็นทางการเพื่อสอบถามความสะดวกในการอนุญาต จากนั้นขอให้มหาวิทยาลัยบูรพาออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขั้นตอนการทำวิจัย

3.4 การเตรียมเครื่องมือ มีการจัดเตรียมเครื่องมือ เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพวิดีโอ กล้องถ่ายภาพ สมุดจดบันทึก กระดาษ และแบบสัมภาษณ์ต่างๆ ให้พร้อมเพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การเตรียมผู้ช่วยวิจัยและทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษไทยที่มีความสามารถสื่อสารภาษาจีนได้ จำนวน 2-3 คนเป็นผู้ช่วย โดยการชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ลักษณะกลุ่มเป้าหมายแนวคำถามหลักในการสัมภาษณ์ วิธีการเก็บข้อมูล บทบาทของผู้ช่วยวิจัยด้านการเก็บข้อมูล การแปลผล เพื่อพิทักษ์สิทธิ์และจริยธรรมการวิจัย (สุภางค์ จันทวานิช, 2561) จากนั้นผู้วิจัยและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ช่วยฝึกทักษะผู้ช่วยวิจัยด้วยการศึกษานำร่อง (Pilot Study) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นตัวอย่างซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์กำหนดจำนวน 4-5 ราย เพื่อทดลองใช้และปรับปรุงวิธีการสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ ข้อคำถาม การจัดการข้อมูลและการถอดความจากเทป ก่อนที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้มีการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งเป็นการฝึกทักษะ เทคนิคต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้ช่วยปฏิบัติได้จริง

การเตรียมตัวสู่ภาคสนาม

1. การสร้างสัมพันธภาพ

ผู้วิจัยติดต่อทำความรู้จัก เข้าพบกับผู้ให้ข้อมูลก่อนเพื่อขอนัดหมายและชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ทำให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่อย่างเป็นกันเอง เนื่องจากการให้ข้อมูลจะไม่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันแต่ประการใด

2. แจ้งรายละเอียดในการดำเนินการสัมภาษณ์แก่ผู้ให้ข้อมูล

เมื่อผู้ให้ข้อมูลยินยอมเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยได้คำนึงถึงจรรยาบรรณและจริยธรรมของนักวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล โดยแจ้งหลักเกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล ซึ่งมีการสัมภาษณ์ บันทึกเสียงและถ่ายภาพรวมกับการจดบันทึกในขณะที่สัมภาษณ์ด้วย เพื่อขออนุญาตใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่จัดเตรียมไว้ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง หากได้ข้อมูลที่ไม่มีเพียงพอในครั้งแรกผู้วิจัยได้นัดหมายสัมภาษณ์ต่อเนื่องในเวลาต่อไปจนกระทั่งข้อมูลอิ่มตัว (งามพิศ สัตย์สงวน, 2555) และผู้วิจัยได้กำหนดรหัสเพื่อแสดงที่มาของแหล่งข้อมูล แทนชื่อของผู้ให้ข้อมูล และหากผู้ให้ข้อมูลที่ไม่สะดวกหรือไม่พร้อมสามารถปฏิเสธหรือออกจากวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ลงพื้นที่ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่นัดหมายล่วงหน้าและจดบันทึกภาคสนาม (Field notes) จากการสัมภาษณ์ ทั้งคำพูดและภาพถ่าย

2. เครื่องมือสัมภาษณ์ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured interview) ร่วมกับการซักถามประเด็นที่ไม่ชัดเจน (Probes) โดยใช้คำถามปลายเปิดให้ผู้ให้ข้อมูลได้เล่าถึงประสบการณ์และความรู้สึก ผสมผสานกับเทคนิคการฟัง การสะท้อน การกล่าวซ้ำ และการเงียบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม จนกระทั่งข้อมูลอิ่มตัว (Saturation of data)

3. นำอุปกรณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลไปเอง คือ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ (VDO) และกล้องถ่ายภาพ โดยขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความยินยอมก่อนบันทึกข้อมูล หรือถ่ายภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. การแปลผลข้อมูลรายวัน หลังจากการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยนำมาถอดความในรูปแบบความเรียงจากการสนทนา ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยการอ่าน และทำความเข้าใจข้อมูลทั้งหมด กรณีที่พบข้อมูลคลุมเครือ ไม่ชัดเจน หรือข้อมูลไม่ครบถ้วน ได้นำไปแก้ไขหรือเพิ่มเติมสำหรับการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จากการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยคำถามปลายเปิด และสรุปด้วยการทำเป็นตารางสรุปความคิดเห็น (Overview Grid) จัดกลุ่มให้เป็นระบบแยกองค์ประกอบวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของข้อมูล จากนั้นตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่ขาดหายไป และนำเสนอโดยการพรรณนา แปลความหมายของข้อค้นพบที่สำคัญในการวิจัย โดยหลีกเลี่ยงการด่วนสรุปที่ปราศจากข้อมูลสนับสนุนจากบทสนทนา และได้นำข้อค้นพบจากแหล่งข้อมูลอื่นมาสนับสนุนหรือคัดค้านกับข้อค้นพบในการศึกษา

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทยในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยมีการดำเนินการดังนี้

1. การวิจัยขั้นตอนนี้ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม และผู้ร่วมสนทนากลุ่มเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 6 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน การจัดการเรียนรู้ที่มีประสบการณ์สอนนักศึกษาจีน และนักศึกษาไทยที่ศึกษาภาษาจีน ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมไทย – จีน ระดับอุดมศึกษาอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป โดยการนัดประชุมกลุ่มพร้อมกัน แสดงความเห็นโต้ตอบเพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมของนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทยในการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และสรุปข้อมูลสำคัญ โดยระบุข้อคำถามให้ได้มาซึ่งแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมของนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทยในการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อเป็นข้อสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

3. การนำเสนอผลการวิจัย เป็นการเสนอข้อมูลในภาพรวมไม่กล่าวอ้างตัวบุคคล หรือหากจำเป็นจะใช้นามสมมุติแทน โดยเรียบเรียงข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับผู้ร่วมสนทนา จัดประเภทตามเนื้อเรื่องเป็นหมวดหมู่ นำเสนอเป็นความเรียง และนำไปอภิปรายผลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน เรียงลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาจีนที่ศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาจีนที่ศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยเป็นเพศหญิง ร้อยละ 70 อายุระหว่าง 21-22 ปี ร้อยละ 75 คณะที่เรียนมากที่สุด คือคณะศิลปศาสตร์ สาขาการสื่อสารภาษาไทย ร้อยละ 40 ชั้นปีที่ศึกษาอยู่มากที่สุด คือ ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 55 ภูมิภาคในจีน มาจากคุนหมิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ที่พักอาศัยขณะศึกษาพักที่หอพักในมหาวิทยาลัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากที่สุดอยู่ระหว่าง 8,000 - 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 50 ลักษณะการพักอาศัย พักอยู่กับเพื่อนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 80 รูปแบบการเป็นนักศึกษา คือ เรียนหนังสืออย่างเดียว ร้อยละ 50 และทำงานพิเศษร้อยละ 50 แหล่งรายได้ในการศึกษามากที่สุดคือ ทุนครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 45 และทำงานเรียนเองด้วยทุนส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 40

1.2 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาไทยที่เคยศึกษาระดับอุดมศึกษาของจีน

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาไทยที่เคยไปศึกษาระดับอุดมศึกษาของจีนเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 70 อายุระหว่าง 21-22 ปี ร้อยละ 70 สาขาที่เรียนมากที่สุด คือ คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 50 ชั้นปีที่ศึกษา คือ ชั้นปีที่ 5 ร้อยละ 50 และ ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 50 ภูมิภาคในจีนมากที่สุด มาจากกรุงเทพฯ คิดเป็น ร้อยละ 35 ที่พักอาศัยขณะศึกษามากที่สุด คือ พักหอพัก คิดเป็น ร้อยละ 60 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากที่สุดอยู่ระหว่าง 8,000 - 10,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 55 ลักษณะการพักอาศัยมากที่สุด คือ อยู่คนเดียว คิดเป็น ร้อยละ 45 รูปแบบการเป็นนักศึกษามากที่สุด คือ เรียนหนังสืออย่างเดียว คิดเป็น ร้อยละ 90 แหล่งรายได้ในการศึกษามากที่สุด คือ ทุนครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 80

1.3 ผลการสัมภาษณ์การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาไทย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักศึกษาจีนที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาไทยได้ผลโดยสรุป ดังนี้

1. การเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.1 ก่อนเดินทางมาไทย เรียนรู้วัฒนธรรมไทยด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือ สืบค้นข้อมูลที่ต้องการทราบจากเว็บไซต์ จากอินเทอร์เน็ต จากซีดี ภาพยนตร์หรือละครไทยที่ไปฉายในจีน รวมทั้งจากการถามรุ่นพี่ชาวจีนที่เคยมาศึกษาในไทย และจากนักเรียนไทยที่ไปศึกษาในจีน

1.2 ขณะกำลังศึกษาในไทย นักศึกษาจีนเรียนรู้วัฒนธรรมไทยจากการสังเกตการปฏิบัติตัวของเพื่อนคนไทย การพูดคุยกับเพื่อนคนไทย การศึกษาจากเอกสารด้วยตนเอง และจากการถามอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งนักศึกษาชาวจีนรุ่นพี่ที่มาศึกษาอยู่ก่อนในแต่ละเรื่องที่ตนต้องเกี่ยวข้องกับชีวิต และพยายามปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย

2. ประเด็นวัฒนธรรมที่เรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ด้านลักษณะทางสังคม เรียนรู้ว่า สังคมไทยมีความหลากหลาย ประกอบด้วยคนหลายชาติหลายศาสนา แต่อยู่ร่วมกันได้ดี คนไทยยังมีความแตกต่างกันทางฐานะความเป็นอยู่ และแตกต่างกันตามแต่ละภูมิภาค มีสังคมจีน สังคมฝรั่ง สังคมชาวเขา

2.2 ด้านภาษาในการสื่อสาร เรียนรู้ว่า คนไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ แต่ต่างกันตามภูมิภาค ภาษาไทยเรียนไม่ยาก แต่ออกเสียงยาก มีคำพูดต่างกันตามวัย ใช้เฉพาะกลุ่ม ยังมีการใช้ภาษาอังกฤษกันมาก แต่สำเนียงต่างกัน

2.3 ด้านความเชื่อ ทศนคติ เรียนรู้ว่า คนไทยกับคนจีนมีความเชื่อหลายอย่างคล้ายกัน เช่น นับถือพระพุทธศาสนาเหมือนกัน มีพิธีกรรมหลายอย่างที่เหมือนกัน เช่น ไหว้พระจันทร์ ไหว้บรรพบุรุษ เชื่อถือโชคเคราะห์ผู้อาวุโส มีสถานที่ทางศาสนา เช่น วัด ศาลเจ้า หลายแห่ง มีคนจีนในไทยมาก ปฏิบัติเหมือนกัน ไม่ยากในการเรียนรู้

2.4 ด้านมารยาทในสังคม เรียนรู้ว่า คนไทยไม่ชอบพูดเสียงดัง ไม่ให้ขัดแย้งผู้ใหญ่ ยิ้มง่าย ทักทายกันอย่างเป็นกันเอง การพูดคุยกับเพื่อนและกับอาจารย์ ใช้เสียงและคำพูดต่างกัน

2.5 ด้านระบบการศึกษา เรียนรู้ว่า การเรียนในไทยอาจารย์ให้นักศึกษาสืบค้นด้วยตนเองเป็นส่วนมาก ต่างจากจีนที่ยังให้อาจารย์เป็นผู้สอน เน้นทฤษฎีมากกว่า มีชุดนักศึกษา แต่งเครื่องแบบ แต่ในจีนไม่มี

2.6 ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เรียนรู้ว่า มีกฎหมายบางอย่างต่างกัน เช่น เรื่องการจราจร ในจีนขับรถชิดขวา ต่างจากไทย ชัดชิดซ้าย กฎหมายหลายอย่างเปิดโอกาสให้คนต่างชาติมากกว่าในจีน ซึ่งยังเคร่งครัดมากกว่า

2.7 ด้านอาหาร เครื่องดื่ม เรียนรู้ว่า ไม่แตกต่างมากนัก ในไทยมีร้านอาหารจีนหลายแห่ง แต่รสอาหารต่างกัน คนจีนชอบอาหาร เครื่องดื่มร้อน แต่คนไทยชอบเครื่องดื่มเย็น คนจีนชอบอาหารรสจัด แต่คนไทยชอบรสเผ็ด อาหารไทยมีความหลากหลาย เลือกทานได้ ขนมและผลไม้อร่อย หาซื้อไม่ยาก

2.8 ด้านสถานที่ที่ต้องเกี่ยวข้อง เรียนรู้จากเพื่อน จากอาจารย์ ให้คำแนะนำที่ต้องไปติดต่อในมหาวิทยาลัย มีป้ายบอกทาง ถ้าอ่านภาษาไทยไม่ได้ ให้เพื่อนคนไทยพาไปบ้าง เช่น ห้องสมุด ธนาคาร ร้านอาหาร โรงพยาบาล ให้เพื่อนคนจีนรุ่นพี่พาไป เช่น สถานทูต บางครั้งไปกันเป็นกลุ่มมีเพื่อนไทยและจีน เช่น สถานที่ท่องเที่ยว

1.4 ผลการสัมภาษณ์การเรียนรู้วัฒนธรรมจีนในชีวิตประจำวันของนักศึกษาไทยที่เคยไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจีน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักศึกษาไทยที่เคยไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจีนได้ผลโดยสรุปดังนี้

1. การเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.1 ก่อนเดินทางไปจีน เรียนรู้วัฒนธรรมจีนจากบทเรียนในวิชาสังคมศึกษาทั้งทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ จากการพูดคุยกับคนจีนในเมืองไทย จากการเดินทางไปท่องเที่ยวที่จีน จากรุ่นพี่คนไทยที่ไปเรียนจีนด้วยการถามจากอาจารย์ที่เคยไปเรียนที่จีนเล่าให้ฟัง และดูโทรทัศน์ช่อง CCTV

1.2 ขณะศึกษาในจีน เรียนรู้วัฒนธรรมจีนจากการสังเกตเพื่อนชาวจีน และสอบถามรุ่นพี่คนไทยที่ศึกษาอยู่ในจีน บางครั้งถามอาจารย์ผู้สอน คนที่มาจากครอบครัวเชื้อสายจีน ปรับตัวไม่ยาก เพราะในเมืองไทยได้ปฏิบัติตามนั้นแล้ว

2. ประเด็นวัฒนธรรมที่เรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ด้านลักษณะทางสังคม เรียนรู้ว่า สังคมจีนมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ สังคมมีลักษณะเปิด

มากขึ้น มีชาวต่างชาติไปเที่ยวเงินกันมาก สังคมจีนมีการเปลี่ยนแปลงจากที่เคยเรียนไปมาก เริ่มทันสมัย รั้ววัฒนธรรม ตะวันตกมากขึ้น

2.2 ด้านภาษาในการสื่อสาร เรียนรู้ว่า ภาษาจีนมีหลายสำเนียงและหลายเผ่า แยกตามภูมิภาค แตกต่างกัน ที่เรียนไปเป็นภาษาจีนกลาง ใช้ได้ส่วนมาก แต่บางสำนวนเป็นภาษาถิ่น มีภาษาสมัยใหม่ ภาษาแสลงเช่นกัน

2.3 ด้านความเชื่อ ทศนคติ เรียนรู้ว่า คนไทยกับคนจีนไม่ต่างกันมาก นับถือ พระพุทธศาสนา ประกอบพิธีกรรมบางอย่างคล้ายกัน มีไหว้เจ้า กินเจ ไหว้บรรพบุรุษ เคารพผู้ใหญ่ มีความเชื่อด้านที่เหนือธรรมชาติ หลายประการเหมือนกัน เช่น ดวงชะตา โชคลาง เทพเจ้า

2.4 ด้านมารยาทในสังคม เรียนรู้ว่า คนจีนกับคนไทยมีธรรมเนียมการปฏิบัติคล้ายกัน เช่น มารยาท ในการทานอาหาร มารยาทในการพูดจา การแต่งกาย เดี่ยวนี้วัยรุ่นจีนแต่งกายแบบตะวันตกมากขึ้น ผู้ใหญ่เห็นว่าไม่ สุภาพเช่นเดียวกับคนไทย คนจีนพูดเสียงดัง คนไทยไม่ชอบเสียงดัง เวลาพบผู้ใหญ่กับอยู่ในกลุ่มเพื่อน ทำตัวแตกต่างกัน

2.5 ด้านระบบการศึกษา เรียนรู้ว่า ระบบการเรียนตั้งแต่อนุบาลถึงมหาวิทยาลัย ไม่ต่างกันมากนัก แต่คนจีนยังเรียนโดยใช้ครูเป็นศูนย์กลางมากกว่าคนไทย คนไทยเรียนภาษาจีนกันมากขึ้นตั้งแต่อนุบาล แต่คนจีนยัง เรียนภาษาไทยกันน้อย มีเรียนแต่ในระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น

2.6 ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เรียนรู้ว่า จีนมีระบอบการปกครองที่ยังเคร่งครัดกว่าไทย กฎระเบียบเข้มงวดมากกว่าไทย การใช้กฎจรรยาจรต่างจากไทย แต่เรื่องการแต่งกายในมหาวิทยาลัยจีนไม่มีการใช้ชุด นักศึกษา ในมหาวิทยาลัยไทยมีเครื่องแบบ

2.7 ด้านอาหาร เครื่องดื่ม เรียนรู้ว่า อาหารไทยกับอาหารจีน ทั้งชนิดของอาหาร และวัสดุที่ใช้ ทำอาหาร ไม่ต่างกันมากนัก แต่ในไทยมีร้านอาหารจีนมากกว่า ในจีนที่ยังมีร้านอาหารไทยไม่มาก รสอาหารต่างกัน เพราะอาหารจีนมีรสจัด มันหรือเค็มมากกว่าไทย เน้นเนื้อสัตว์ แต่มีอาหารที่ทานได้ เช่น ไข่ เนื้อสัตว์ที่ทานทั่วไป เช่น ไก่ หมู ส่วนผักผลไม้ ในจีน มีให้เลือกน้อยกว่าไทย และราคาค่อนข้างสูง หาซื้อได้จากร้านสะดวกซื้อ

2.8 ด้านสถานที่ที่ต้องเกี่ยวข้อง เรียนรู้จากเพื่อนคนไทยที่เรียนอยู่ก่อนจากเพื่อนคนจีน ด้วยการถาม หรือให้พาไปในระยะแรก รวมทั้งดูจากป้ายประกาศ เอกสาร แนะนำ เนื่องจากอ่านภาษาจีนได้ จึงศึกษาด้วยตนเอง และชวนคนจีนไปเป็นเพื่อนก่อนในระยะแรก เดี่ยวนี้จีนมีถนนและยานพาหนะมากขึ้น ไม่ได้ใช้จักรยานเหมือนแต่ก่อน ไปใหม่ ๆ จึงยังไม่ทราบเส้นทาง

ตอนที่ 2 ผลการสนทนากลุ่มย่อยด้านแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของ นักศึกษาจีนและนักศึกษาไทย

จากการสนทนากลุ่มกับคณาจารย์และผู้ประสานงาน ผลการสนทนากลุ่มมีดังนี้

1. แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทยในสถาบัน อุดมศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1.1 สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของจีนและไทยลงในหลักสูตรทุกรายวิชาที่เปิดสอนควบคู่ ไปกับการเรียนภาษา

1.1.2 จัดโครงการทัศนศึกษาไปยังสถานที่สำคัญเพื่อให้ได้สังเกตและสัมภาษณ์คนในชุมชนโดยตรง

1.1.3 เชิญนักศึกษารุ่นพี่ทั้งชาวไทยและชาวจีนที่มีประสบการณ์จริงมาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ

1.1.4 ปรับหลักสูตรและรายวิชาให้มีความทันสมัย เป็นปัจจุบันมากขึ้น โดยเฉพาะภาษามีการ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

1.1.5 ผู้สอนต้องมีประสบการณ์ตรงในประเทศจีน และมีการติดตามข่าวสารของจีนอย่างต่อเนื่อง
ทันการณ์

1.1.6 มีรายวิชาเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบหรือการศึกษาข้ามวัฒนธรรมให้นักศึกษาได้เรียน

1.1.7 มีการจัดตั้งศูนย์ สมาคม พิพิธภัณฑสถาน ชมรม ชุมชนุม เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และใช้เป็นสื่อ
ประกอบการเรียนได้ เช่น ศูนย์ไทยศึกษา ศูนย์จีนศึกษา

1.1.8 ปรับการจัดอบรมหรือปฐมนิเทศให้แก่ นักศึกษา ก่อนเดินทาง ด้วยการเน้นประสบการณ์จากผู้
เคยไปศึกษา แนวทางการใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ การติดต่อสื่อสารกับสถานที่ที่ต้องติดต่อในชีวิตประจำวัน
มากกว่าให้ความรู้ด้านวิชาการที่เคยศึกษาไปแล้ว

1.2 ด้านการบริหารจัดการ

1.2.1 มีการจัดระบบการให้บริการแก่นักศึกษาจีนเป็นการเฉพาะในบางเรื่อง เช่น มีคู่มือ ป้าย
ประกาศ เสียงตามสาย เป็นภาษาจีน

1.2.2 มีหน่วยหรือฝ่าย หรือส่วนงานให้บริการแก่นักศึกษาจีนได้โดยตรง มีเจ้าหน้าที่หรือผู้ประสาน
งานติดต่อที่สื่อสารด้วยภาษาจีนได้คอยให้บริการ

1.2.3 จัดระบบพี่เลี้ยง พี่รหัส หรือเพื่อนช่วยเพื่อน คอยให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาจีนอย่าง
ใกล้ชิด โดยเฉพาะระยะแรกที่มาศึกษา

1.2.4 จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและการดำเนิน
ชีวิต มีกิจกรรมทางศาสนา และวันสำคัญให้นักศึกษาร่วมกันจัดกิจกรรมตามเทศกาล

1.2.5 สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนใกล้เคียงให้นักศึกษาได้ศึกษาจากสถานที่จริง โดยเฉพาะภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมพื้นเมือง ปราชญ์ชาวบ้าน สถานที่สำคัญทางศาสนา

1.3 ด้านนโยบายและแผนการศึกษา

1.3.1 สถานศึกษามีนโยบายและแผนการรับนักศึกษาต่างชาติที่ชัดเจนและแน่นอนในแต่ละปี
ทั้งจำนวนและสาขาที่รับ เพื่อการวางแผนได้อย่างต่อเนื่องทั้งการให้บริการ การให้ทุน การเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 สถานศึกษามีแผนจัดการอบรมหรือหลักสูตรเปิดสอนด้านวัฒนธรรมทั้งของไทยและจีน
มีระยะเวลาจัดแน่นอนและต่อเนื่องในทุกภาคการศึกษา เพื่อให้ความรู้เสริมแก่นักศึกษาทั้ง 2 ชาติ

1.3.3 ภายในสถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดตั้งชมรม สมาคม ศูนย์ สำหรับนักศึกษาไทยที่เคยไป
ศึกษาในจีน และนักศึกษาจีนที่กำลังศึกษาในไทย เพื่อเป็นตัวกลางเชื่อม ความสามัคคี จัดกิจกรรมต่าง ๆ แลกเปลี่ยน
เรียนรู้กัน

1.3.4 ภายในสถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดตั้งสมาคมหรือชมรมอาจารย์สอนภาษาจีนขึ้น ทั้ง
อาจารย์ไทยและอาจารย์จีน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวซึ่งกันและกัน

1.3.5 ภายในสถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดตั้งสมาคมนักเรียนเก่าที่เคยไปศึกษาในประเทศจีนให้
เป็นหน่วยงานและผู้ประสานงานเกี่ยวกับการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีน ทักษะศึกษา ดูงาน ให้คำปรึกษาที่เชื่อถือได้

2. แนวทางการให้ความช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุปสรรคขณะศึกษาอยู่ของนักศึกษาจีนและ
นักศึกษาไทย ประกอบด้วย

2.1 มีหน่วยงานหรือฝ่ายที่พร้อมให้ความช่วยเหลือโดยตรง มีเจ้าหน้าที่ประจำสื่อสารภาษาจีนได้ เข้าใจ
วัฒนธรรมจีน

2.2 จัดระบบการให้ความช่วยเหลือที่จำเป็น เช่น การประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ ประกันการ
เดินทาง และแจ้งให้ทราบ แนะนำการใช้ให้ถูกต้อง

2.3 ให้ความรู้แก่นักศึกษาไทยที่จะไปจีน ในระยะแรกประสบปัญหาสำเนียงภาษาต่างกัน วัฒนธรรมแต่ละเมืองต่างกัน การใช้เครื่องมือสื่อสารยังไม่สามารถใช้ได้ มหาวิทยาลัยต้องเตรียมการให้ก่อน เช่น เปิดบัญชี โอนเงินสำรองจ่าย แนะนำบุคคลที่จะติดต่อได้โดยตรงเมื่อเดินทางไปถึง

2.4 มหาวิทยาลัยมีการติดต่อประสานงานโดยตรงกับบริษัททัวร์ สถานทูต สถานกงสุล หน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องให้บริการโดยตรงแก่นักศึกษา โดยมีผู้ประสานงานของมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการ ไม่ควรให้นักศึกษาติดต่อเอง เพื่อป้องกันความผิดพลาดและความไม่น่าเชื่อถือ

2.5 นักศึกษาจีนที่มาเรียนในไทยมีจำนวนหนึ่งทำงานระหว่างเรียน ควรมีการจัดสรรทุนหรือจัดหาแหล่งงานที่เหมาะสมที่สามารถดูแลได้

2.6 มีหน่วยให้คำปรึกษาปัญหาการใช้ชีวิต การศึกษา ปัญหาส่วนตัว การคบเพื่อน โดยฝ่ายแนะแนวมีบุคลากรสื่อสารภาษาจีน และมีระบบการเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

2.7 มีบริการฉุกเฉิน เร่งด่วน และทันการณ ในกรณีที่มีปัญหาสุขภาพ โรคประจำตัว อุบัติเหตุ บาดเจ็บ กะทันหัน โดยมีรถบริการ โทรศัพท์สายตรง บุคคลดูแลตลอดเวลา

2.8 ชี้แจงระเบียบ กฎเกณฑ์ ให้ทราบและเป็นทางการเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติ กิริยามารยาทที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมอันไม่เหมาะสมกับอีกวัฒนธรรม เช่น การพูดเสียงดัง การสูบบุหรี่ในที่ต้องห้าม การเล่นเกม การเข้าออกหอพักมีเวลาเปิด-ปิดที่กำหนดไว้ชัดเจน

2.9 แนะนำการปรับตัว การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย การใช้กฎระเบียบที่เคร่งครัด หรือผ่อนคลาย ที่ต่างกันด้วยระบอบการปกครองของแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะอื่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทย ประกอบด้วย

3.1 การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านลักษณะทางสังคม ต้องมีการจัดทัศนศึกษา มีโครงการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน

3.2 การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านภาษาในการสื่อสาร ต้องศึกษาจากสื่อสิ่งพิมพ์ โฆษณา ข่าวจากช่อง CCTV ซีดี เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต จากสถานการณ์ปัจจุบัน

3.3 การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านความเชื่อ ทัศนคติ ต้องเสริมด้วยการสัมผัสประสบการณ์จริง เช่น ดูงาน เยี่ยมชมสถานที่ที่เกี่ยวข้อง เชิญวิทยากรบรรยายพิเศษ

3.4 การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านมารยาทในสังคม ต้องเสริมด้วยการเข้ากลุ่มสังคม ทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักศึกษา 2 ชาติ และการถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้ที่เคยไปศึกษา

3.5 การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านระบบการศึกษา ต้องศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยนั้นโดยตรง และทันสมัย เสริมด้วยประสบการณ์ตรงจากอาจารย์และรุ่นพี่ที่เคยศึกษาและกลับมาไม่นานภายใน 1 ปี

3.6 การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ต้องศึกษาเอกสาร ประกาศ สื่อสิ่งพิมพ์ และเสริมจากสื่อออนไลน์ เหตุการณ์ข่าวสารในแต่ละวัน เว็บไซต์ บุคคลที่เคยใช้ชีวิตในประเทศจีนอย่างเป็นทางการ

3.7 การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านอาหาร เครื่องดื่ม ต้องศึกษาจากเอกสาร เว็บไซต์ โฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ ควบคู่ไป ประกอบการสังเกต การหาข้อมูลจากร้านอาหาร การจัดนิทรรศการ รวมถึงศึกษามารยาทในการรับประทานอาหาร จากบุคคลที่เคยใช้ชีวิตอยู่ในประเทศจีน

3.8 การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านการติดต่อสถานที่ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ต้องศึกษาด้วยการค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ เอกสารต่าง ๆ ป้ายประกาศ ประกอบการซักถามอาจารย์ รุ่นพี่ เพื่อนต่างชาติ มีเพื่อนสนิทให้คำแนะนำหรือนำพาไปในระยะแรก

อภิปรายผล

จากการวิจัยแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทยในสถาบันระดับอุดมศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวันสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเมื่อต้องการทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน โดยศึกษาได้จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประกาศ โฆษณา ข่าวสารต่าง ๆ ที่มีการเผยแพร่ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดการเรียนรู้และเพิ่มพูนความเข้าใจในเรื่องนั้นได้โดยตรง สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2556) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ช่วยเพิ่มความสามารถของผู้ที่ตั้งใจจะเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และยังสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากเครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Fan Chunxia (2560) ที่ว่า เมื่อบุคคลได้รับความรู้จะสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้ได้รับความรู้โดยตรงจากความสนใจของตนเองแล้ว ยังพบว่านักศึกษาทั้งสองชาติสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างชาติได้จากสื่อสารมวลชนในปัจจุบันที่มีเครือข่ายการแพร่ภาพได้กว้างไกลขึ้น เช่น ช่องโทรทัศน์ CCTV ของจีนสามารถรับสัญญาณได้ในไทย ภาพยนตร์ไทยในรูปแบบซีดี ยูทูบ เทปบันทึกภาพที่ไปจำหน่ายในจีน เป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละชาติได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม (สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์, 2552) ทำให้เกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา สามารถเรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจ และเตรียมตัวเพื่อการปรับตัวทั้งก่อนเดินทางไปศึกษาและกำลังศึกษาได้ไปพร้อมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Xu Jinghong (2015) ที่ว่า บุคคลสามารถประสบหรือฝึกฝนตนเองให้ได้รับข้อมูลเพื่อการทำความเข้าใจ และความต้องการเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติมได้ต่อไป

ในโลกปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมเปิด การศึกษาขยายตัวกว้างขวางขึ้นและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างกว้างไกล การเรียนรู้จากบุคคล เช่น นักท่องเที่ยว นักเรียนต่างชาติ นักเรียนแลกเปลี่ยน นักศึกษารุ่นพี่ อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในต่างแดน หากได้พูดคุยสนทนาหรือบรรยายให้ฟังด้วยการเล่าบอกประสบการณ์ถ่ายทอดให้ฟัง นับเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการได้รับความรู้โดยตรง ทำให้เกิดการเรียนรู้ รับทราบข้อมูลและเรื่องราวต่าง ๆ ได้ทั้งทราบล่วงหน้าก่อนเดินทางและขณะไปศึกษาอยู่ในประเทศนั้น ผู้รับข้อมูลสามารถเตรียมตัว ปรับตัว หรือปรับเปลี่ยนทัศนคติได้ เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตเมื่อต้องประสบเรื่องนั้นได้ โดยเฉพาะการเรียนในระดับอุดมศึกษา (ประเวศ วะสี, 2553) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นได้ เมื่อเกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความเข้าใจ สามารถเตรียมตัวและปรับตัวเพื่อรับสถานการณ์นั้นได้อย่างมั่นใจ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินชีวิตและการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ดีขึ้น อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาระดับสูงสุดได้เป็นอย่างดี (ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2556) ทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาได้มากขึ้น

2. ประเด็นด้านวัฒนธรรมที่เรียนรู้ในชีวิตประจำวัน สามารถเรียนรู้ได้หลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เช่น ด้านลักษณะทางสังคม นอกจากเรียนรู้ได้จากบทเรียนแล้ว ยังสามารถเรียนรู้ได้จากสภาพสังคมที่เป็นอยู่จริง ทำให้เข้าใจความเหมือนหรือความต่าง ซึ่งในทุกสังคมมีความหลากหลายให้ต้องเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยจึงจะเข้าใจสังคมได้อย่างแท้จริงเหมือนเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคม สอดคล้องกับอคิน ทรัพย์พัฒน์ (2551) ที่ว่า สังคมคือ องค์กรที่มีความซับซ้อนและหลอมรวมลักษณะต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน

ด้านภาษาในการสื่อสาร เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิต ติดต่อกับบุคคลในสังคม พบว่า ประสบปัญหาในเรื่องสำเนียงที่แตกต่างกัน ถ้อยคำสำนวนที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ทำให้ต้องติดตามอยู่เสมอและรับรู้ ฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา หลักสูตรต้องปรับให้ทันสมัยและมีการฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกษมาวรรณ ป้อมเมือง (2553) และมัณฐิรี โชติรสสุติ (2556) ที่พบว่านักศึกษาต่างชาติมักประสบปัญหาด้านภาษาในระยะแรกที่ไปศึกษา ต้องใช้เวลาเรียนรู้และปรับตัวระยะหนึ่งจึงจะเข้าใจและสื่อสารได้ดีขึ้น

ด้านความเชื่อ ทศนคติ แม้ว่าคนไทยกับคนจีนมีความเชื่อหลายประการคล้ายคลึงกันไม่ค่อยมีปัญหาในการเรียนรู้ แต่หากได้รับความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากอาจารย์ เพื่อน และสถานที่จริง จะช่วยให้เข้าใจและปรับความคิดของตน ทำให้เกิดการยอมรับและปรับตัวได้ดีขึ้น ตรงกับแนวคิดของ George P. Murdock (cited in Miller, 2007) ที่ว่า วัฒนธรรมเกิดจากการรับรู้ร่วมกันของคนในสังคม ทำให้มีความเชื่อ ความเข้าใจ และการยอมรับร่วมกันของสมาชิก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ji Yun (2011) ที่ว่า หากมีความเข้าใจความเหมือนและความต่างกันได้ จะทำให้นักศึกษาต่างชาติปรับตัวเข้ากันได้ดีขึ้น เพราะยอมรับซึ่งกันและกัน

ด้านมารยาทในสังคม พบว่า ยังมีความแตกต่างกันบางประการระหว่างไทยกับจีนในเรื่องการประพฤติปฏิบัติตัวในสังคม เช่น การใช้ระดับเสียงและคำพูดบางสำนวนกับบุคคลต่างวัย ต่างระดับ ทำให้ได้รับการพิจารณาว่ามารยาทไม่ดี ไม่เหมาะสม ลักษณะนี้สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงวัฒนธรรม (2559) ว่า วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต ย่อมให้คุณค่าและระดับของการปฏิบัติต่างกันไปตามวัย สถานภาพ สังคม อายุ และเพศ เพราะบรรทัดฐานแต่ละสังคมแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ren Zhiyuan (2555) พบว่า นักศึกษาชาวจีนมักประสบปัญหาการวางตัวกับต่างชาติ เพราะความแตกต่างทางวัฒนธรรมและความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่บ้างตามวัฒนธรรมเดิม แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มลดลง เพราะจีนเริ่มเป็นสังคมเปิดรับการเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างได้มากขึ้น

ด้านระบบการศึกษา หากไม่ติดเรื่องภาษาในระยะแรก นักศึกษาไทยและจีนสามารถเรียนรู้ในระบบการศึกษาของแต่ละประเทศได้โดยรวมไม่ประสบปัญหา เพราะปรับตัวและเรียนรู้รูปแบบตามระบบการศึกษาที่ตนศึกษาได้โดยตรง มีความตั้งใจและพยายามศึกษาจนประสบความสำเร็จ ตรงกับแนวคิดของปวย อึ้งภากรณ์ (2559) ที่ว่าการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษามีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาขึ้น และทำให้ศิลปวิทยาการ รวมทั้งกำลังคนได้รับประโยชน์ และเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แม้ว่ามีความแตกต่างกันหลายประการ แต่เมื่อมีการเรียนรู้ทั้งทางตรงจากแบบเรียน และทางอ้อมจากสื่อต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้และการปรับตัวได้เมื่อต้องไปอยู่ในสังคมนั้น การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง หากสนใจและต้องเกี่ยวข้องจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามมา และสอดคล้องกับจุฑาพรรษ์ ผดุงชีวิต (2551) ว่า วัฒนธรรมการเรียนรู้สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัว ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับกระแสความแตกต่างได้ดีขึ้น ลดปัญหาความแตกต่างให้ลดลง

ด้านอาหาร เครื่องดื่ม แม้ว่าด้านนี้ไม่มีความแตกต่างมากนัก และสามารถเรียนรู้กันได้จากสถานการณ์จริงสามารถเลือกได้ตามความเหมาะสมในรสชาติและประเภทของอาหาร เครื่องดื่ม แต่จะประสบปัญหาด้านมารยาทในการรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นความแตกต่างทางวัฒนธรรม แต่สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้เมื่อมีการเข้ากลุ่มสังคมและใช้ชีวิตในสถานการณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของนิยพรรณ วรณศิริ (2550) ว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะดำเนินไปได้ต้องเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีความต้องการ จึงต้องแสดงออกอย่างเหมาะสมให้เป็นที่ยอมรับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiaohua (2015) ที่พบว่า การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมช่วยให้เข้าใจความหลากหลาย และเห็นความสำคัญในความแตกต่างมากกว่าความสำคัญส่วนบุคคล

ด้านสถานที่ที่ต้องเกี่ยวข้อง มีการเรียนรู้จากหลายช่องทาง ทั้งจากการศึกษาเอกสาร สื่อต่าง ๆ และจากบุคคลทั้งเพื่อน รุ่นพี่ อาจารย์ จึงมีปัญหาเพียงระยะแรกที่ยังไม่รู้จักหรือไม่คุ้นเคยกับระบบ แต่เมื่อได้รับความช่วยเหลือแนะนำ หรือนำพาไปในระยะเวลาต่อมา สามารถเรียนรู้ ปรับตัว และช่วยเหลือตนเองได้ ดำเนินชีวิตเหมือนปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์ (2554) พบว่า เมื่อเข้าใจภาษา ได้รับความช่วยเหลือปรับพื้นฐานที่ดีในระยะแรก เป็นการเตรียมความพร้อมหรือเตรียมตัวให้ใช้ชีวิตได้ตามระบบ และเมื่อมีเพื่อนหรืออาจารย์ให้ความช่วยเหลือ จะช่วยให้ปรับตัว มีกำลังใจ มีความมั่นใจ และเข้าใจระหว่งกันมากขึ้น (มัญชรี โชติรสสุติ, 2556) เพราะเพื่อนและอาจารย์มีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ในสถานศึกษา

3. แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน จากการสรุปประเด็นสำคัญในการสนทนากลุ่มพบว่า มีข้อเสนอแนะที่สถาบันระดับอุดมศึกษาควรมีแผนหรือมีการดำเนินงานรองรับการให้บริการเพื่อช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาให้นักศึกษาต่างชาติ เพื่อให้มีความพร้อมในการศึกษาอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับแนวคิด ว่า อุดมศึกษาต้องพัฒนาเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ความก้าวหน้าของผู้เรียน และไพฑูริย์ สินลาร์ตัน (2558) ว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เป็นบุคลากรที่ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาสังคม ต้องส่งเสริมให้เกิดความพร้อมในทุกด้าน

นอกจากนี้ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรในการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาต่างชาติ จัดระบบการดูแล การให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในขณะศึกษา สอดคล้องกับคุณลักษณะของสถาบันอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของอาทิตย์ อุไรรัตน์ (2559) ว่า ต้องสร้างความพร้อมของนักศึกษาเพื่อเข้าสู่โลกแห่งความเป็นจริง ความเป็นนานาชาติ และความเป็นสากล และยังสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2560) ว่า ต้องมีการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรในการจัดการอุดมศึกษาทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และสากล นั่นคือ ต้องมีการรวมกลุ่มกันเป็นชมรม สมาคม หรือศูนย์ ของนักเรียนเก่า นักศึกษาปัจจุบัน ทั้งในกลุ่มของอาจารย์ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มศิษย์เก่า ในการให้บริการวิชาการ ทำกิจกรรมวิชาการโดยร่วมมือกับชุมชนและสังคม รวมทั้งเป็นผู้แทนหรือตัวกลางในการประสานงาน ให้ความช่วยเหลือ แก้ปัญหา รวมทั้งติดตามความเคลื่อนไหวและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ใ้บริการจากบุคคลที่มีประสบการณ์และเชื่อถือได้โดยตรง

สำหรับข้อเสนอแนะให้มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาระเบี่ยงที่แตกต่างกัน ต้องมีการชี้แจงจากเพื่อนรุ่นพี่ศิษย์เก่า หรืออาจารย์ประจำ ในประเด็นที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวันมากกว่าให้ความรู้ในเรื่องวิชาการที่เรียนไปแล้ว สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และหลักการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาว่า การยอมรับจะเกิดจากการที่ได้อยู่ในสถานการณ์ ได้รับประสบการณ์ที่ตรงกับความพร้อมในการเรียนรู้ และวุฒิภาวะที่ต้องการเรียนรู้ในเรื่องดังกล่าว เพราะจะได้ประสบกับสถานการณ์นั้นจริงเมื่อไปอยู่ในเหตุการณ์นั้น จึงทำให้สนใจใฝ่เรียนรู้มากกว่าเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของสตรางค์ ไคว้ตระกูล (2559) ในทฤษฎีของความกระตือรือร้น เพราะมีความเกี่ยวข้องกับตนที่จะนำไปปฏิบัติจริงได้ จึงให้ความสนใจมากกว่า และตั้งใจที่จะเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติให้ได้ผลดีประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สถาบันอุดมศึกษาที่จะรับนักศึกษาต่างชาติต้องมีแผนและนโยบายในการรับอย่างชัดเจน ทั้งจำนวนและสาขาที่รับ เพื่อจะได้จัดเตรียมการให้บริการหรือให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมในทุกด้าน
2. สถาบันอุดมศึกษาควรมีฝ่ายบริการหรือช่วยเหลือนักศึกษาจีนเป็นการเฉพาะ เนื่องจากมีจำนวนมากและมีความแตกต่างจากนักศึกษาชาติอื่น เช่น ความไม่สันทัดในภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยในการสื่อสาร สามารถสื่อสารได้เฉพาะภาษาจีน
3. สถาบันอุดมศึกษาควรปรับปรุงหลักสูตร รายวิชาภาษาจีน ให้มีความทันสมัยเป็นปัจจุบันมากขึ้น โดยเฉพาะภาษาสมัยใหม่ที่มีการใช้กันในปัจจุบันเพิ่มเติมไปในหลักสูตร และมีการสอดแทรก เสริมด้านวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนภาษา
4. สถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดบรรยายภาค จัดอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม โดยใช้ชุมชน ศิษย์เก่า รุ่นพี่ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมแก่นักศึกษาใหม่ เพื่อให้ได้ความรู้และความพร้อมในการปรับตัวทางวัฒนธรรมได้มากขึ้น

5. สถาบันอุดมศึกษาควรมีโครงการทัศนศึกษา ดูงานในสถานที่จริง โดยเน้นการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมและปฏิบัติกับผู้คนในชุมชนโดยตรง เพื่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมในสภาพการณ์จริงด้วยตนเอง

6. สถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดตั้งศูนย์ ชมรม สมาคมศิษย์เก่า ที่เคยไปศึกษาในจีนทั้งในส่วนของอาจารย์และนักศึกษา เพื่อเป็นหน่วยงานและบุคคลที่มีประสบการณ์ตรง เชื่อถือได้ ทำหน้าที่ประสานงานกับนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทยที่จะไปศึกษาในจีนได้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และเป็นทางการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการเรียนรู้วัฒนธรรมด้านภาษาในการสื่อสารทั้งนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทย ว่ามีความต้องการภาษาที่ใช้ในปัจจุบันที่สามารถใช้จริงได้นอกเหนือจากภาษาในบทเรียนในลักษณะใดเพิ่มเติมจากในหลักสูตรเพื่อความทันสมัยของรายวิชา

2. ควรมีการวิจัยการเรียนรู้วัฒนธรรมด้านมารยาทในสังคมและด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ทั้งนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทย ว่ามีความรู้ความเข้าใจในด้านดังกล่าวเพียงใด จะต้องแทรก เสริม หรือเพิ่มเติมให้ในลักษณะใด เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ไม่ผิดไปจากวัฒนธรรมของอีกประเทศหนึ่งที่จะต้องไปศึกษา

3. ควรมีการวิจัยการเรียนรู้วัฒนธรรมด้านการใช้บริการสถานที่ที่ต้องเกี่ยวข้องทั้งนักศึกษาจีนและนักศึกษาไทย ว่ามีความรู้เรื่องดังกล่าวเพียงใด สามารถติดต่อได้ด้วยตนเองหรือไม่เมื่อต้องไปใช้บริการ หรือมีความต้องการด้านใดเพิ่มเติมที่จำเป็นนอกเหนือจากที่มหาวิทยาลัยจัดให้ไว้บริการ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงวัฒนธรรม. (2559). *วัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.

กษมาวรรณ ป้อมเมือง. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษาจีนที่ศึกษาในหลักสูตรที่ใช้ ภาษาไทย*.

กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

งามพิศ สัตย์สงวน. (2555). *การวิจัยทางมานุษยวิทยา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฑาพรรณ ผดุงชีวิต. (2551). *วัฒนธรรม การสื่อสาร และอัตลักษณ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุลณี เทียนไทย. (2553). *มานุษยวิทยาธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นียบพรรณ วรรณศิริ. (2550). *มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.

ประเวศ วะสี. (2553). *การอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.

ป้วย อึ้งภากรณ์. (2559). *ข้อคิดเรื่องอุดมศึกษา ในทัศนะทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2556). *อุดมศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2558). *พูดเรื่องอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

มัณชรี โชติรสจิตติ. (2556). *การปรับตัวข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนไทยในต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: คณะภาษาและ

การสื่อสาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *นักศึกษาต่างชาติใน*

ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สุภางค์ จันทวานิช. (2561). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์วรรณ เสถียรสุคนธ์. (2554). การสอนภาษาไทยให้แก่นักศึกษาชาวจีน: สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไข. *วารสารมนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 18(1).
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2559). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์. (2552). *เอกสารคำสอนวิชามานุษยวิทยาการศึกษา*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อคิน รพีพัฒน์. (2551). *วัฒนธรรมคือความหมายของชีวิต*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อาทิตย์ อุไรรัตน์. (2559). *อุดมศึกษาในอนาคต*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Fan chunxia. (2560). *การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สองของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Ji Yun., Fan, Y. (2011). A Classification of Chinese Culture. *Cross Cultural Management: An International Journal*, 7(2), 3-10.
- Li Dan. (2010). *Chinese verseas Students Perceptions of Thai Society and Culture : A case Study of Yunan Students in Universities in Thailand*. Bangkok : Thai Studies Center, Chulalongkorn University
- Li Danjie. (2007). Cross-Cultural Psychosocial Adaptation of International Students in China and Its Implications for Chinese Higher Institution. *Journal of Yunan Normal University*, 39, 50-53.
- Miller, B. (2007). *Cultural Anthropology*. Boston: Pearson Education.
- Ren Zhiyuan. (2555). *การปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวจีนในประเทศไทย กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาไทยศึกษา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Richard, W. B. (1994). *Improving Intercultural Interactions : Modules for Cross-Cultural Training Programs*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Xiaohua, (2015). การเรียนรู้วัฒนธรรมระหว่างประเทศในยุโรป. ใน *รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลการวิจัยระดับชาติ และระดับนานาชาติ กลุ่มระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2558*. หน้า 75-96.
- Xu Jinghong. (2015). การเรียนรู้วัฒนธรรมผ่านละครโทรทัศน์ไทยของนักศึกษาจีน: กรณีศึกษานักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง. ใน *รายงานการประชุมวิชาการและนำเสนอผลการวิจัยระดับชาติ และระดับนานาชาติ กลุ่มระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2558*. หน้า 25-36.
- Yang Hongjun. (2005). *Study of Intercultural Adaptation Problems of International Students in China*. Doctoral Dissertation, Department of Education, East China Normal University.
- Zhang Oiuhong. (2009). Cross-Cultural Psychosocial Adjustment of International Students. *Journal of Lan Zhou Yue Kan*, 3, 213.